

Kleine standaardmolen op torenkot, vermoedelijk in West-Vlaanderen, plaatsnaam onbekend. Collectie: Ton Meesters, Breda.

Uitgavenlijst nr. 125

~ oktober t/m december 2019 ~

Onze driemaandelijke uitgavenlijst is gratis voor belangstellenden.
Bij deze editie hoort een bijlage in de vorm van een nieuwsbrief.
Oplage: 100 exemplaren.

Stichting Levende Molens - centrum voor molinologie

Ingeschreven in het stichtingenregister van de K.v.K. te Breda onder nummer 41104691

Mahlerlaan 12 - 4702 KK Roosendaal

ABN-AMRO bank:

IBAN ► NL16 ABNA 0861888049

BIC ► ABNANL2A

Telefoon: (0165) - 56.49.30 - vanuit het buitenland kiest u eerst: (0031)

daarna de overige cijfers, zonder nul.

Website: www.molencentrum.nl

E-mail: info@molencentrum.nl

(*) = voorraad beperkt

(**)= voorraad zeer beperkt, telefonisch reserveren aanbevolen

PRENTKAARTENSERIES

(in kleur, tenzij anders vermeld)

Serie: Molens in de kunst (vervolg)

De eerste serie van negen kunstkaarten van uitgeverij Art Unlimited in de vorige Uitgavenlijst mag zeker een succes worden genoemd. Daarom presenteren we met genoegen een tweede, tevens laatste reeks ansichten, waarin opnieuw enkele topstukken van bekende Nederlandse schilders naar voren komen, zoals Vincent van Gogh, Piet Mondriaan en Jacob Cats. Ook nu weer hebben al deze schilderijen en prenten één ding gemeen: het motief wordt gevormd door een of meerdere molens. Alle kaarten zijn in kleur.

De serie bestaat uit de volgende kaarten:

1. **Paris (France)** – Moulin de la Galette op Montmartre. Beroemd olieverfschilderij van deze standaardmolen door Vincent van Gogh uit 1886.
2. **Abcoude (Utr.)** – Oostzijdse molen bij avond. Olieverf op doek door Piet Mondriaan van nog altijd bestaande achtkante houten poldermolen (1907-1908).
3. **Molen bij maanlicht.** Olieverf op doek door Piet Mondriaan. Mogelijk gaat het weer om de Oostzijdse molen bij Abcoude.
4. **Molen bij avond.** Houtskool op papier door Piet Mondriaan (1917). Welke molen is afgebeeld wordt niet vermeld.
5. **Amsterdam (?)** – Molens aan de buitensingel door een onbekende artiest. Vooraan zien we een paltrok houtzaagmolen in vol bedrijf. Op de achtergrond staan nog twee molens. Niet gedateerd
6. **Landschap met vijf windmolens** – Olieverf op doek door Jacob Maris. Sfeervolle impressie waarvan helaas geen plaatsnaam bekend is.
7. **Molen aan het water** – Olieverf op doek door Johan Barthold Jongkind. Ook bij deze stellingmolen wordt geen plaatsnaam opgegeven.
8. **Ijsgezicht met twee molens** – Olieverf op paneel door Joost Cornelisz. Droochsloot die het schilderde in 1632. Op dit winterse tafereel zijn twee wipmolens te zien.
9. **Amsterdam** - De Buiten-Amstel. Olieverf op doek, 18de eeuw. Rechts een opgezeilde achtkante stellingmolen. Op de voorgrond een schaatsende menigte.
10. **De molen** – Olieverf op doek door Joseph Constantin Gabriël. Wipmolen met stelling, plaats onbekend.

- Bestelnummer: 3687. Prijs voor de complete serie: € 7,90.
Losse kaarten kosten € 1,--.

Serie Westlandse molens (laatste mapjes)

Ter gelegenheid van de tiende Westlandse molendag op 28 juni 2003 werd een mapje met vijftien prentkaarten uitgegeven waarop de molenrijkdom in deze Zuid-Hollandse regio in beeld is gebracht. Het betreft een uitgave van de Westlandse molenaars die mede mogelijk werd gemaakt door het Hoogheemraadschap van Delfland. Deze kaarten werden eerder aangeboden in Uitgavenlijst 66 (2004). Bij de verhuizing van ons molencentrum zijn nog een aantal setjes tevoorschijn gekomen. De kaarten zijn niet afzonderlijk verkrijgbaar.

- Bestelnummer: 3688. Prijs: € 4,95. (*)

Molens van den Grooten Oorlog (zesde reeks)

Deze tien kaarten van Vlaamse molens die tijdens de Eerste Wereldoorlog werden vernield vormen de zesde en voorlopig laatste serie die aan dit thema zijn gewijd. Ze zijn gedrukt op stevig karton op het formaat 9x14 cm en de gelimiteerde oplage bedraagt 100 stuks. Er zitten enkele zeer zeldzame, om niet te zeggen unieke opnamen tussen!

De volgende molens maken deel uit van de serie:

51. **Waarloos (Antw.)** – Molen Spruyt. Deze standaardmolen uit 1767 werd in oktober 1914 door het Belgische leger vernield. Zeer oude opname van omstreeks 1900.
52. **Dikkelvenne (O.VI.)** – De Vossenholmolen werd oorspronkelijk gebouwd als snuif- of tabakmolen. Voor 1830 werd hij verplaatst en ingericht als graanmolen. Aan het einde van de oorlog werd hij zwaar beschadigd. Kort nadien volgde de afbraak. Op deze zeer zeldzame foto zien we de standaardmolen zonder kap of gevluucht.
53. **Vosselare (O.VI.)** – Molen Steyaert was een stenen stellingkoren- en oliemolen uit 1845. Tijdens de Duitse aftocht in oktober 1918 liep hij zware schade op, zoals we zien op deze zeldzame prentkaart. Het restant werd korte tijd later afgebroken.
54. **Hollebeke (W.VI.)** – Voor de allereerste keer kunnen we een unieke foto tonen van de Hollebekemolen: een standaardkorenmolen die tijdens de winter van 1914-1915 op bevel van het Duitse Feld Artillerie Regiment 51 werd vernietigd.
55. **Kortemark (W.VI.)** – Ellemolen of Molen Willaert. Een prachtfoto van deze stenen stellingkoren- en oliemolen met de 35 m hoge schoorsteen van de stoommachine. De molen is door de Duitsers in september 1918 gedynamiteerd.
56. **Oostvleteren (W.VI.)** – Molen Decroos, een driezolder standaardmolen die in 1904 als eerste een geklinknagelde ijzeren standaard kreeg met een lengte van 7,60 m. In 1915 brandde deze koren- en oliemolen bij een bombardement volledig uit. We zien het geblakerde karkas met geklinknagelde roeden op de voorgrond.
57. **Sint-Eloois-Winkel (W.VI.)** – Het Stampkot, een stenen koren- en oliemolen die we met volle zeilen in werking zien tijdens de Eerste Wereldoorlog. In 1917 werd deze stellingmolen echter door de Duitsers opgeblazen.
58. **Torhout (W.VI.)** – De Makeveldmolen, een standaardmolen op torenkot met op de voorgrond een grote groep Duitse soldaten. In het torenkot werkte een olieslagerij en in de houten bovenbouw werd graan gemalen. Helaas werd ook deze fraaie molen in 1917 gedynamiteerd door het Duitse leger. Het torenkot werd pas later afgebroken.
59. **Wijtschate (W.VI.)** – De Nieuwe - of Wambekemolen was een standaardkorenmolen met een groot kombuis tegen de zijweeg. Dit prachtige werktuig zien we hier met volle zeilen in werking. In oktober 1914 werd het door de oorlog verwoest.
60. **Waasten – Warneton (Hen.)** – Moulin de la Douve is de enige watermolen in deze reeks. Pas in 1963 werd Komen-Waasten overgeheveld van West-Vlaanderen naar de provincie Henegouwen. Deze indrukwekkende onderslag watermolen was toen al lang van het toneel verdwenen. We zien de ruïne die door oorlogshandelingen tussen 1914 en 1916 onherstelbaar is beschadigd.

- Bestelnummer: 3678. Prijs: € 10,00. Losse kaarten kosten € 1,25.

Attentie! Deze serie werd aangekondigd in de vorige uitgavenlijst met de mogelijkheid van voorintekening. Alle voorintekenaars ontvangen deze serie automatisch voor 1 oktober en hoeven dus verder geen actie te ondernemen.

Losse prentkaarten (in kleur, tenzij anders vermeld)

Winterswijk (Gld.) – Dubbele watermolen ‘Den Helder’ gelegen op de Boven Slinge. Deze molen wordt al vermeld in 1303 en was een koren-, pel- en oliemolen. Vanaf 1922 was de molen buiten bedrijf en verdwenen de beide raderen. Sinds kort is de molen weer uitgerust met twee onderslagraderen. De huidige functie is woning en het opwekken van elektriciteit. Nieuwe kaart. Uitgave en fotografie: Arnold Voordewind.

- Bestelnummer: 3689. Prijs: € 0,80.

Eibergen (Gld.) – de Mallumse watermolen anno 1748 op de Berkel. Oorspronkelijk was dit een dubbele molen, maar de oliemolen op de andere oever werd in 1917 afgebroken. Nieuwe kaart. Uitgave en fotografie: Arnold Voordewind.

- Bestelnummer: 3690. Prijs: € 0,80.

Haaksbergen (Ov.) – de Oostendorper watermolen, een dubbele (koren- en olie-) molen gelegen op de Buurserbeek. Nieuwe kaart. Uitgave en fotografie: Arnold Voordewind.

- Bestelnummer: 3691. Prijs: € 0,80.

Dalen (Drenthe) – Achtkante houten stellingmolen De Bente in feesttooi (vlaggetjes tussen de wieken) en gefotografeerd vanuit een drone. Dat zorgt voor een bijzondere opname.

- Bestelnummer: 3692. Prijs: € 0,80.

IJlst (Fr.) – Houtzaagmolen ‘De Rat’ in actie met volle zeilen. Zeer geslaagde, gloednieuwe uitgave van Arnold Voordewind.

- Bestelnummer: 3693. Prijs: € 0,80.

Woudsend (Fr.) – Mooie nieuwe kaart van houtzaagmolen ‘De Jager’. Uitgave en fotografie: Arnold Voordewind.

- Bestelnummer: 3694. Prijs: € 0,80.

Wijk bij Duurstede (Utr.) – Koningin M^axima en koning Willem-Alexander op de fiets, met op de achtergrond de ronde stenen stellingmolen “Rijn en Lek”, in werking met volle zeilen. In alle opzichten een mooi en vrolijk plaatje. Uitgave: Art Unlimited.

- Bestelnummer: 3695. Prijs: € 1,--.

Herzele (O.VI.) – Schitterende opname van standaardmolen Te Rullegem, opgezeild en in werking onder een prachtig wolkendek met daarnaast de houten rosmolen. Paard en wagen completeren dit fraaie plaatje. Gedrukt op prentkaartformaat, maar aan de achterzijde bedrukt met informatie over het project ‘Vuur doet Leven’. Een gezamenlijke uitgave van het Regionaal Landschap Vlaamse Ardennen en Vormingplus.

- Bestelnummer: 3696. Prijs: € 0,80.

Poesele (O.VI.) – De Poeselemolen was een houten standaardmolen die in 1963 tijdens een storm is ingestort. Hij verkeerde toen al in vervallen toestand. Het bijzondere van deze nieuwe ansichtkaart is, dat de molen in kleur is afgebeeld. De originele opname is een dia uit ca. 1960. Eigen uitgave van Stichting Levende Molens.

- Bestelnummer: 3697. Prijs: € 0,80.

Boeken, brochures en tijdschriften

De Meule nr. 101-102 (eerste en tweede kwartaal 2019) – orgaan van vereniging 'De Westbrabantse Molens'. Je vindt hierin de volgende bijdragen: Een nieuwe, getordeerde kruiketting voor de Akkermolen in Zundert, gefotografeerde molens in West-Brabant in de Tweede Wereldoorlog (Wouw, Chaam en Lage Zwaluwe), Westbrabantse molenmakers: van Doesburgh in Breda, restauratieproces molen 'koningin Wilhelmina' te Dongen, nieuws korenmolen De Hoop te Bavel, Bisschopsmolen te Etten bestaat 275 jaar, et cetera. Het nummer telt 36 pagina's (formaat A5) en tientallen afbeeldingen. De omslag is in kleur.

- Bestelnummer: 3698. Prijs: € 5,--.

Vlaamse Molens - zomer 2019

In dit nummer vind je onder meer artikels over de Grijspeermolen in Gits, de Crijnemolen te Vollezele, de Kluizenmolen van Stekene-Kemzeke, Hieronymus Cock en de windmolens, molenaars die stelen of bestolen worden, het Schandaal of het Torrekot in Bevere (met twee unieke foto's uit 1887, architect Paul Gevers overleden en de onderscheiding 'actieve molens'. De 40 pagina's (formaat A4) zijn volledig in kleur en rijkelijk geïllustreerd.

- Bestelnummer: 3699. Prijs: € 7,--.

Westvlaamse Windmolens door Dr. Chr. Devyt (Brugge, 1966)

We hebben een goed uitziend exemplaar beschikbaar van dit antiquarische boek dat een prachtig tijdsbeeld geeft van de Westvlaamse windmolens, ruim een halve eeuw geleden. Veel molens zijn in de voorbije halve eeuw afgebroken (o.a. in Alveringem, Lissewege en Roesbrugge) of onttakeld (o.a. te Snellegem en Geluvelde), dan wel verplaatst (o.a. in Slijpe, Waregem en Houtave). Gelukkig werden sindsdien ook heel wat molens gerestaureerd en maalvaardig gemaakt. In bijna alle gevallen is de molenbiotoop drastisch veranderd. Het boek telt 128 pagina's (ca. 16x24 cm) en 100 afbeeldingen.

- Bestelnummer: 3700. Prijs: € 45,-- (**)

De getijdenmolen van Rupelmonde. 500 jaar malen op het getij.

Onlangs verschenen publicatie, geschreven door Kevin Poschet en uitgegeven door de Provincie Oost-Vlaanderen. Verdeeld over zeven hoofdstukken wordt het verhaal verteld van de laatste, nog werkende getijdenmolen in de lage landen: de Spaanse Molen (anno 1562) te Rupelmonde (O.Vl.) die sinds de jongste restauratie in 2009 weer beschikt over een houten middenslagrad (type Poncelet) met een diameter van ca. 6 meter. De publicatie laat ons kennismaken met dit staaltje van laatmiddeleeuwse techniek. Ook lezen we over graanproductie en molenontwikkeling, de werking van getijdenmolens en het beheer van de molen. Het laatste hoofdstuk heet: 'van werkende molen naar industrieel erfgoed'. Het boekje telt 96 pagina's op het formaat 17x24 cm met tientallen illustraties zoals foto's, oude prentkaarten, historische kaarten en tekeningen, zowel in kleur als zwart-wit.

- Bestelnummer: 3701. Prijs: € 12,50.

De Pajotse Molenvloek (bestelnummer: 3679) – boekje voor kinderen. Prijs: € 5,--

De Pajotse Molenbox (bestelnummer: 3680) – acht wandel- en fietskaarten. Prijs: € 2,50.

Beide uitgaven werden vermeld in de vorige uitgavenlijst. We hebben deze artikelen nog tot eind 2019 in consignatie, daarna moeten ze terug naar de uitgever.

Wil je dus nog een exemplaar bestellen, wacht dan niet te lang.

Echte foto's van Oost-Vlaamse windmolens ca. 1960-1970

Onze stichting heeft onlangs een groot aantal diapositieven kunnen aankopen van molens uit de provincie Oost-Vlaanderen. Het gaat om 'historische opnamen' want deze dia's zijn zeker al vijftig tot zestig jaar geleden gemaakt. Ze tonen windmolens (ook rompen) die intussen al lang zijn afgebroken of onttakeld, dan wel gerestaureerd. Natuurlijk is een aantal van deze dia's in de loop der jaren verkleurd, maar deze kleurzwemen hebben we met onze onlangs aangeschafte scanner goeddeels kunnen corrigeren. Ook zijn de dia's na het scannen minutieus geretoucheerd, zodat de meest storende stofjes, krasjes e.d. onzichtbaar zijn weggewerkt. Natuurlijk willen we deze grote investering graag geheel of gedeeltelijk recupereren. Daarom hebben we van de mooiste en meest interessante opnamen afdrukken laten maken op het formaat 10x15 cm (glanzend). Deze kunt u bij ons bestellen, waarbij u kunt kiezen uit drie mogelijkheden:

- a) Een afdruk van de originele dia. Houd u hierbij rekening met lichte kleurafwijkingen, want een zware kleurzwem kunnen we nooit voor honderd procent teniet doen;
- b) Een zwart-wit afdruk, waardoor eventuele kleurzwemen worden geëlimineerd;
- c) Een sepiabruine afdruk van de originele dia, waardoor de foto's een oud tintje krijgen.

Van de volgende molens kunt u afdrukken bestellen:

1. **Balegem** – de nog authentieke Windekemolen, dat wil zeggen de standaardmolen van twee restauraties geleden.
2. **Balegem** – stenen bergmolen De Grote Kucher, in verval met één roede. Nadien is deze molen gerestaureerd, maar intussen werd hij alweer jaren geleden onttakeld in afwachting van een volgende restauratie.
3. **Beveren-Waas** – stenen romp met kap van de nog bestaande Molen Van Hove.
4. **De Pinte** – verdwenen witte molenromp met het restant van een zeldzame stenen pijlgeraanderij en een kapelletje bij de oprit. De romp is gesloopt in 1969.
5. **Dikkelvenne** – de Tarandusmolen met kap en wieken. Deze stenen grondzeiler werd in 1967 onttakeld. De lege molenromp bestaat nog.
6. **Grotenberge** – de nog bestaande romp van een stenen grondzeiler (oliemolen).
7. **Haaltert** – de verdwenen romp van de stenen Topmolen, gesloopt in 1997.
8. **Herzele** – stenen grondzeiler Ter Rijst in verval, voor de restauratie.
9. **Melsen** – de restanten van de omgewaaide standaardmolen die niet werd herbouwd.
10. **Melsen** – de romp van de nog bestaande stenen stellingmolen op een achtkante onderbouw met de unieke, maar verdwenen gaanderij op hoge stenen pijlers.

- Bestelnummer: 3702. Prijs per afdruk: € 1,--. Prijs voor de volledige reeks: € 7,90. (De reeks wordt vervolgd in uitgavenlijst 126)

DVD (in bewaarcassette)

Stichting Johannes Bos heeft een Dvd-documentaire uitgegeven over de nieuwe achtkante houten stellingkorenmolen 'De Gouden Engel', ter gelegenheid van de feestelijke opening in 2009. De boeiende en professionele reportage werd gemaakt door 'Videojournaal Schoor!'. In deze Dvd wordt aan de hand van fraaie filmbeelden de geschiedenis verteld van de verdwenen korenmolen in Koedijk (een houten achtkante grondzeiler) en de nieuwbouw van de opvolger. De speelduur is ruim 27 minuten.

- Bestelnummer: 3703. Prijs: € 10,-- (*)